

Sygn. akt III S 67/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Magdalena Hupa – Dębska

Sędziowie SO Tomasz Pawlik

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi B. R.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Rybniku

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie wszczętej z powództwa A. K. i B. R. o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygn. akt II C 1258/12

postanawia:

1. stwierdzić, iż w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Rybniku pod sygn. akt II C 1258/12 nastąpiła przewlekłość postępowania,
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku na rzecz skarżącego B. R. kwotę 5 000 zł (pięć tysięcy złotych),
3. zobowiązać Sąd Rejonowy w Rybniku do:
 - a. dokonania czynności związanych z rozpoznaniem zarzutów co do opinii biegłego z zakresu ortopedii oraz przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu neurologii w terminie 3 miesięcy od daty wpływu akt do tego Sądu,
 - b. wyznaczenia terminu rozprawy w terminie miesiąca od daty upływu terminu do złożenia ewentualnych zarzutów co do opinii biegłego z zakresu neurologii,
4. oddalić skargę w pozostałym zakresie,
5. zwrócić skarżącemu B. R. uiszczoną opłatę sądową od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Tomasz Pawlik

Sygn. akt III S 67/15

UZASADNIENIE

Skarżący B. R. dnia 24 marca 2015 roku złożył skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a. o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Rybniku w sprawie o sygn. akt II C 1258/12 nastąpiła przewlekłość,
- b. o wydanie Sądowi Rejonowemu w Zabrze zaleceń do podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności w związku z koniecznością rozpoznania zarzutów złożonych do opinii biegłego oraz przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego i wyznaczenia terminu rozprawy,
- c. o przyznanie na jego rzecz kwoty 10 000 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że w 14 sierpnia 2012 roku złożył pozew o zapłatę, a sprawa do chwili obecnej nie została rozpoznana.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego w Rybniku, zgłaszając swój udział w sprawie, wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 17 sierpnia 2012 r. do Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. wpłynął pozew A. K. i B. R. wraz z wnioskiem o zabezpieczenie przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zadośćuczynienie, odszkodowanie i rentę. W dniu 9 października 2012 r. Sąd Okręgowy stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rybniku. Odpis postanowienia w dniu 22 października 2012 r. oraz w dniu 24 października 2012 r. doręczono stronom, a w dniu 14 listopada 2012 r. akta sprawy przekazano Sądowi Rejonowemu w Rybniku, gdzie w dniu 15 listopada 2012 r. zadekretowano sprawę i dnia 23 listopada 2012 r. przekazano akta sędziemu referentowi.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2013 r. zwolniono powodów od kosztów sądowych w całości, a zarządzeniem z tego samego dnia, doręczonym 3 kwietnia 2013 r. wezwano pełnomocnika powoda do uzupełnienia braków formalnych w zakresie przedłożonych dokumentów i sprecyzowania żądania zapłaty odszkodowania. Pismem z dnia 12 kwietnia 2013 r. usunięto wskazane braki formalne.

Dnia 6 czerwca 2013 r. zarządzono doręczenie odpisu pozwu i wyznaczono termin rozprawy na dzień 5 sierpnia 2013 r., podczas której pełnomocnik powodów wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego neurologa i ortopedy traumatologa, który to dowód Sąd dopuścił, a także informacyjnie przesłuchał powoda A. K. i rozstrzygnął wnioski w zakresie zabezpieczenia jednocześnie odraczając termin rozprawy na dzień 6 listopada 2013 r. celem przesłuchania świadka. Sąd dopuścił także dowody z dokumentów i z przesłuchania świadka oraz z przesłuchania stron z ograniczeniem do strony powodowej.

Na rozprawie w dniu 6 listopada 2013 r. przesłuchano świadka, zobowiązano pełnomocników stron do złożenia dalszych pism procesowych, a celem przesłuchania stron termin rozprawy odroczone na dzień 23 grudnia 2013 r.

Na rozprawie w dniu 23 grudnia 2013 r. Sąd zmienił tezę dowodową w zakresie opinii biegłych, dopuścił dowód z dokumentów, przesłuchał powodów i celem przeprowadzenia dowodów z opinii biegłych neurologa oraz ortopedy rozprawę odroczył. Następnie przesłano akta biegłemu ortopedzie ze zleceniem sporządzenia opinii, po której sporządzeniu akta zgodnie z zarządzeniem z dnia 23 grudnia 2013 r. miały zostać przesłane biegłemu z zakresu neurologii celem sporządzenia opinii.

Biegły sądowy z zakresu ortopedii otrzymał akta 3 stycznia 2014 r., a opinię przedłożył w dniu 12 lutego 2014 r. W dniu 10 czerwca 2014 r. wpłynęło do Sądu pismo pełnomocnika powodów wskazujące, że nie przekazano akt sprawy celem sporządzenia opinii. Dnia 20 listopada 2014 r. wydano postanowienie o przyznaniu biegłemu wynagrodzenia. Zarządzeniem z dnia 20 listopada 2014 r., wykonanym 12 grudnia 2014 r., akta sprawy przekazano biegłemu z zakresu neurologii celem sporządzenia opinii, ale biegły nie odebrał przesyłki i dnia 30 stycznia 2015 r. wróciła ona do Sądu Rejonowego w Rybniku z informacją o podwójnym awizowaniu. Wcześniej, dnia 29 grudnia 2014 r., wpłynęły zarzuty powodów do opinii biegłego ortopedy, a dnia 2 stycznia 2015 r. zarzuty pozwanej do tej opinii.

Dnia 2 kwietnia 2015 r. polecono ustalić telefonicznie z biegłym neurologiem przyczynę nieodebrania zlecenia. Na podstawie notatki urzędowej z dnia 2 kwietnia 2015 r. ustalono, że biegły neurolog, do którego przesyłano akta nie jest już biegłym sądowym, a informacja ta nie została odnotowana w portalu biegłego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363].

Strona ma prawo wynikające z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełnionej Protokołem nr (...) (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) do rzetelnego przeprowadzenia procesu, z tym prawem jest związane także to, aby nie doszło do przewlekłości postępowania. Jeżeli sprawa od dnia wpływu pozwu trwa prawie 3 lata w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, to zasadnie strona zarzuca przewlekłość postępowania, nawet w przypadku, gdy należało przeprowadzić dowody z opinii biegłych. W sprawie doszło zaś do przewlekłości, gdyż można było przeprowadzić czynności sprawniej – przecież praktycznie od końca lutego 2014 r. w sprawie nie wykonano żadnych merytorycznych czynności nie licząc tych z listopada 2014 r. w zakresie doręczenia opinii biegłego, wydania postanowienia co do jego wynagrodzenia i zarządzenia o przesłaniu opinii drugiemu biegłemu innej specjalności, które to jednak powinny być wykonane dużo wcześniej, najpóźniej w marcu 2014 r., albowiem były to czynności czysto techniczne (doręczenia) i wpadkowe (orzeczenie co do wynagrodzenia biegłego). Dlatego też brak merytorycznych czynności w sprawie od przełomu lutego i marca 2014 roku nie jest niczym usprawiedliwiony. Z tych powodów należy zintensyfikować czynności zmierzające do rozpoznania merytorycznego sprawy i to zarówno w zakresie zarzutów już złożonych do opinii biegłego ortopedy, jak i celem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego neurologa, a następnie wyznaczenia rozprawy, po to aby rozpoznać ewentualne zarzuty do kolejnej opinii i wydać w sprawie wyrok.

Ponadto należy podkreślić, że postępowanie toczyło się sprawnie w okresie od połowy 2013 r. do lutego 2014 r., natomiast wcześniejszy okres tego postępowania od daty złożenia pozwu również wykazywał cechy przewlekłości, gdyż pomiędzy przedłożeniem akt sędziemu, a wydaniem postanowienia rozpoznającego wnioski o zwolnienie powodów od kosztów sądowych upłynął okres około 3,5 miesiąca, zaś pierwsza rozprawa, na której należało rozpoznać wniosek o zabezpieczenie (sprawa dotyczy także pozwu o rentę i w tym zakresie złożono wniosek o zabezpieczenie) została wyznaczona na sierpień 2013 r., a więc prawie rok po wpływie pozwu, co jest okresem zbyt długim licząc nawet od daty wpływu akt do Sądu Rejonowego w Rybniku w połowie listopada 2014 r.

Jednocześnie zupełnie niezrozumiały jest brak jakichkolwiek czynności od stycznia do kwietnia 2015 r., gdy akta wróciły nieodebrane przez kolejnego biegłego, a zostały już do nich dołączone zarzuty do opinii biegłego ortopedy.

Z powyższych względów doszło do przewlekłości postępowania.

Kwota 10 000 zł żądana od Skarbu Państwa przez skarżącego jest wygórowana, biorąc pod uwagę łączny czas trwania sprawy (prawie 3 lata) i zakres żądania związany nie tylko z zadośćuczynieniem, ale także odszkodowaniem, ustaleniem odpowiedzialności na przyszłość i rentą. Dlatego też Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że kwota 5 000 zł będzie odpowiednią dla skarżącego z uwagi na zaistniałą przewlekłość postępowania biorąc pod uwagę jego żądanie, potrzebę przeprowadzenia postępowania także z udziałem biegłych i znaczenie tej sprawy dla niego.

Ponadto celem zintensyfikowania czynności Sądu Rejonowego związanych z potrzebą rozpoznania zarzutów do opinii biegłego ortopedy, przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego neurologa i następnie koniecznością wyznaczenia rozprawy należało wydać polecenie co do dokonania tych czynności.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 12 ust. 2 – 4 i art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, należało orzec jak w sentencji.

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Tomasz Pawlik